

**Protokół Nr 4/2019
z posiedzenia
Komisji Współpracy Międzynarodowej
z dnia 25 kwietnia 2019 r.**

1. Otwarcie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji Współpracy Międzynarodowej, p. dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM otworzyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko- witając członków Komisji oraz zaproszonych gości.

listy obecności – zał. Nr 1,2

2. Zatwierdzenie porządku obrad

1. Otwarcie posiedzenia;
2. Przyjęcie porządku posiedzenia;
3. Współpraca gospodarcza polsko-rosyjska na przykładzie Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej;
4. Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia Komisji;
5. Sprawy różne;
6. Zakończenie posiedzenia.

Przewodnicząca Komisji poddała pod głosowanie porządek obrad. Porządek obrad przyjęto pozytywnie jednogłośnie.

Przed przystąpieniem do realizacji porządku obrad, Przewodnicząca poinformowała Członków Komisji i zgromadzonych gości o organizacji V Polsko-Ukraińskiego Forum Naukowego. We wszystkich poprzednich forach uczestniczyli członkowie Komisji Współpracy Międzynarodowej i Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, niezależnie od tego, czy organizowane były w Olsztynie, czy we Lwowie na Ukrainie. Poza kadrą naukową w Forum udział wezmą przedstawiciele ukraińskich władz samorządowych, Lwowskiej Rady Obwodowej, Równieńskiej Rady Obwodowej, przedstawicielka władz obwodowych z Łucka; będzie też Konsul Polski we Lwowie p. Rafał Wolski i Konsul Ukraiński z Gdańska p. Lew Zacharczyszyn. Przewodnicząca Komisji wyraziła nadzieję, że nowa sytuacja, która wytworzyła się na Ukrainie w wyniku wyborów, jeszcze nie spowoduje zmian personalnych na szczeblu dyplomatycznym. Najprawdopodobniej będzie również przedstawiciel ambasadora Ukrainy, który objął patronatem to Forum. O godz. 10.00 na terenie Uniwersytetu rozpocznie się otwarcie i sesja plenarna, a o godz. 14.30 – okrągły stół, w którym zawsze brali udział radni województwa. Jednym z głównych tematów forum będzie prezentacja badań na temat kondycji mniejszości polskiej w obwodach: żytomierskim, winnickim i lwowskim na Ukrainie prowadzonych przez zespół naukowców z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz kondycji mniejszości ukraińskiej w województwach: zachodnio-pomorskim, pomorskim i warmińsko-mazurskim prowadzonym przez zespół ukraiński. Podczas Forum zostaną zaprezentowane wstępne wyniki badań, odbędzie się dyskusja. Przewodnicząca Komisji dodała, że w dniach 23-24 maja br., na zaproszenie Przewodniczącej Sejmiku będziemy gościć delegację Rady Obwodu Równieńskiego z jej przewodniczącym. Delegacja zainteresowana jest funkcjonowaniem i organizacją systemu zdrowia w naszym województwie, odwiedzi m. in. Wojewódzki Szpital Dziecięcy i Szpital Pulmonologii i Chorób Płuc, zapozna się z funkcjonowaniem agroturystyki, a także rozwojem i funkcjonowaniem bazy sportowo-rekreacyjnej. Drugiego dnia wizyty odbędzie się spotkanie tej delegacji w Sejmiku z przedstawicielami Komisji Współpracy Międzynarodowej, Komisji ds. Mniejszości Narodowych

i Etnicznych oraz Komisji Ochrony Zdrowia, Polityki Społecznej, Rodziny i Sportu. Przewodnicząca Komisji zaprosiła radnych na to spotkanie.

3. Współpraca gospodarcza polsko-rosyjska na przykładzie Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej;

P. Tadeusz Baryła- ekspert z Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie, na podstawie wydruku z rosyjskiej bazy danych (dokument w załączeniu), pokazującym 35 największych przedsiębiorstw działających na terenie Obwodu Kaliningradzkiego, przystąpił do referowania w/w punktu porządku obrad. Ekspert zwrócił uwagę na fakt, że pierwsze 10 miejsc na liście zajmują firmy zarejestrowane poza granicami Federacji Rosyjskiej, co jego zdaniem wskazuje na to w jaki sposób i jak szybko wyprowadzony został kapitał rosyjski, który już bezpieczny, pod inną postacią wrócił na teren Federacji Rosyjskiej z nową możliwością działania w postaci zabezpieczeń bankowych Unii Europejskiej. P. T. Baryła zwrócił uwagę na fakt, że poziom gospodarczy Obwodu Kaliningradzkiego nie jest porównywalny z naszym województwem, odniósł się do firm działających na terenie Obwodu Kaliningradzkiego, opowiedział o głównych produktach/wyrobach przez nie wytwarzanych, omówił ich udział procentowy w obrocie towarowym z całą Federacją Rosyjską, odniósł się do wojny gospodarczej stosowanej przez Federację Rosyjską wymierzoną w upadek gospodarczy Ukrainy oraz do wpływu tych działań na gospodarkę Polską, uzależnioną od dostaw rosyjskiej ropy i gazu. Ekspert przedstawił kwestię obrotu towarowego między Polską a Rosją, podał wartości procentowe w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów handlu, przedstawił wpływ polityki na gospodarkę Polski i Rosji, wspominał o kontrahentach handlowych FR i miejscu Polski w tym zestawieniu, poruszył temat importu i eksportu towarów.

Radny, p. Paweł Czemieli zapytał jak wygląda bilans importu i eksportu, czy więcej importujemy czy eksportujemy do Federacji Rosyjskiej.

P. T. Baryła odpowiedział, że saldo obrotów wzrosło o ponad 70%. Pomimo naszych wysiłków, stopień uniezależnienia się od Rosji, wcale nie wykazuje korzystnej tendencji, wręcz przeciwnie, należy podjąć działania dotyczące zakupu ropy i gazu z terytorium Rosji, inaczej tego bilansu nie da się zmienić.

W dalszej części swojej wypowiedzi ekspert poruszył takie tematy jak: inwestycje na terenie Obwodu Kaliningradzkiego, rozwój portów Kaliningradzkich, miejsce Obwodu Kaliningradzkiego na ogólnej mapie gospodarczej obrotów towarowych w skali całej Rosji, wymiana towarowa Obwodu Kaliningradzkiego w odniesieniu do poszczególnych państw i podał wartości procentowe. Kolejno omówione zostały kwestie sytuacji gospodarczej Obwodu Kaliningradzkiego w kontekście polityki sankcji i kontrsanekcji, odejście od małego ruchu granicznego, cele wyjazdowe mieszkańców Obwodu Kaliningradzkiego,

Radny, p. Stanisław Gorczyca zwrócił się z prośbą o przybliżenie wspomnianego mechanizmu tworzenia produkcji już „wyczyszczony” kapitału z gwarancjami bankowymi zachodnimi.

P. T. Baryła odpowiedział, że został postawiony w mało komfortowej sytuacji, gdyż jest to zarówno mało zrozumiałe jak i czytelne. Zasadą było to, że większość firm powstawała na terenie Obwodu Kaliningradzkiego, wykorzystując efekt łatwego i szybkiego zarabiania pieniędzy na bezpośrednim handlu z Polską i Litwą. Gdy okazało się, że są to zbyt małe pieniądze, zazwyczaj uciekano się do różnego rodzaju pożyczek lub pozyskania partnerów zagranicznych, których potem najczęściej pozbywano się ze spółek. Teraz obserwujemy np. taką dużą akcję związaną z „wypchnięciem” Shell- a z Nord Streamu II. Większość firm, inwestorów próbujących odnaleźć się na rynku kaliningradzkim w latach 90-tych upadła. Wyjątkiem jest p. Roman Romanowski, który od 3 lat prowadzi działalność, ale w dziedzinie rolno-spożywczej i części zamiennych.

Radny, p. P. Czemieli zapytał o współpracę polsko-rosyjską w kontekście naszych regionów przygranicznych, chodzi o współpracę samorządów, jak wygląda sytuacja jeśli chodzi o zakupy, o *tax-free*. Radny poprosił o ogólne rekomendacje, stwierdzenia i zaznaczył, że być może warto

byłoby zaproponować spotkanie obu stron.

P. T. Baryła odpowiedział że jest to trudne zadanie.

P. Miron Sycz- wicemarszałek, członek Komisji WM odpowiedział, że współpraca między samorządami istnieje, jest chociażby Program Polska-Rosja. Potężne pieniądze zostają w naszym województwie np. most w Bartoszcach i dzieje się to przy współpracy z partnerem rosyjskim.

Radny, p. P. Czemieli zapytał, czy województwo posiada dane na temat ilości towarów przechodzących przez naszą granicę z Obwodem jeśli chodzi o wymianę, o system *tax-free*, czy my też jako województwo mamy dostęp do tych danych. Radny chciałby wiedzieć ile tych towarów jest kupowanych. Zdaniem radnego należy wyciągać wnioski i działać.

P. T. Baryła odpowiedział, że jeżeli chodzi o system *tax free* to są tam drobne przesunięcia. Obecnie większym zainteresowaniem Rosjan cieszy się np. odzież dziecięca, wózki, odżywki dla dzieci, bo tego wyraźnie brakuje na rynku kaliningradzkim, a wózki są dziesięciokrotnie droższe, Rosjanie nie produkują ich sami, sprowadzają je głównie z Austrii i Niemiec. Do naszego województwa dociera mniej Rosjan, więcej do miasteczek przygranicznych, a bogaci wybierają Gdańsk, gdyż jest to modne.

Radny –p. P. Czemieli zapytał o dane dotyczące funkcjonowania Programu Polska Rosja, czy mamy dane dotyczące poszczególnych samorządów w zakresie kontaktów z partnerem rosyjskim, czy może potrzebne jest jakieś zainicjowanie spotkania dwustronnego, żeby porozmawiać o jakichś wspólnych relacjach, wspólnych problemach.

P. T. Baryła odpowiedział, że akurat w zakresie tej współpracy mamy specjalny Sekretariat, gdzie wszystkie programy realizowane są na czas i cieszą się dużym zainteresowaniem po obu stronach granicy. Mamy jeszcze innego rodzaju problem, wówczas, gdy ten program był budowany, nikt nie wyobrażał sobie sytuacji, że z tego programu nie da się zbudować następnej siatki połączeń, a program został właściwie tak skonstruowany, że kończy się na realizacji projektów i nie ma wyobrażeń jak należałoby postąpić w przyszłości, wokół czego budować przyszłe porozumienie. Warto byłoby pomyśleć o czymś, co w istotny sposób zmieniłoby infrastrukturę obszarów przygranicznych.

Radny- p. P. Czemieli zapytał Przewodniczącą Komisji i Marszałka p. M. Sycza czy w niedługiej perspektywie, kilkumiesięcznej Komisja mogłaby się spotkać i porozmawiać o Programie Polska-Rosja jeśli chodzi o nasze doświadczenia jako województwa warmińsko-mazurskiego, Marszałka, Zarządu i też innych samorządów.

Radny, p. Dariusz Rudnik powiedział, że przysłuchuje się dyskusji i jego pogląd na temat współpracy z Obwodem Królewieckim jest bardzo sceptyczny. Według Radnego powinniśmy być wierzący, ale nie łatwowierni. Nie mamy do czynienia z „normalnymi stosunkami międzypaństwowymi”, które opierają się na pewnej inicjatywie, na dobrej woli. Zdaniem radnego powinniśmy sobie w końcu uświadomić jaka jest rola tego obwodu. Ten teren jest terenem specyficznym, zmilitaryzowanym i objętym taką działalnością państwa rosyjskiego, gdzie zachęcanie polskich przedsiębiorców, żeby tam jeździli, zakładali przedsiębiorstwa i liczyli na biznes jest dla radnego dwuznaczne moralnie. P. D. Rudnik dodał, że z osobistej praktyki zna co najmniej 4 przedsiębiorców, którzy w myśl tej zasady „utopili” pieniądze właśnie na tej zasadzie, że pierwszy biznes był bardzo zachęcający, wyłożyli pieniądze, dochodziło do drugiej, trzeciej transakcji i w trakcie czwartej transakcji kontrahent albo się wypierał, albo zniknął i ludzie zostawali w przysłowiowych „skarpetkach”. Zdaniem radnego, tam, gdzie Rosjanom się to opłaca, gdzie mają jakąś korzyść z tej współpracy, która z naszej strony polega na zachęcaniu, wychodzeniu naprzeciw- oni ją konsumują. Natomiast tam, gdzie można by było liczyć na utworzenie jakichś stałych i długotrwałych kontaktów, które miałyby przynosić obopólne korzyści, to jest już to duży problem. Radny dodał, że nie powinniśmy zamykać się na Rosjan, ale również nie powinniśmy liczyć na profity.

Przewodnicząca Komisji udzieliła głosu Wicemarszałkowi –p. M. Syczowi, który powiedział, że najważniejszą rzeczą w tym temacie jest Program Polska-Rosja. Cel Programu był taki, że biorąc pod uwagę, że województwo warmińsko-mazurskie jest zaniedbane, szczególnie infrastrukturalnie, to nie oznacza, że cały czas ma tak być. Mogą się pojawić inwestorzy i to bardzo

poważni, którzy będą mieli konkretne oczekiwania co do dróg, kolei, Internetu szerokopasmowego, będą oczekiwać rozbudowanej infrastruktury, bo w pewnych regionach Polski, zacznie się robić ciasno. Wicemarszałek dodał, że mamy swoją perspektywę strategiczną, by nie tylko korzystać z tych programów RPO, bo one niby są duże, ale w rzeczywistości niewystarczające, chcemy utrzymać unijny Program Polska Wschodnia i Program Polska-Rosja, jest to dla naszego województwa niezwykle ważne. Problem jest taki, że jeśli chodzi o główne decyzje, to nie zapadają one tam, tylko w Moskwie.

Radny- p. P. Czemieli odpowiedział, że nie zgadza się z przedmówcami, zdaniem radnego polityka jest polityką. Programy służą przede wszystkim integracji ludzi, nawiązywaniu relacji i czasami dwoje ludzi, którzy mają z tego biznes obopólny, potrafią pokonywać wszystkie bariery i tworzyć powiązania gospodarcze w biznesie.

P. T. Baryła dodał, że w dalszym ciągu lekceważymy sprawę przeszłości północnych Prus, mamy tam swoje interesy w odniesieniu do pamięci historycznej i niewielkiej Polonii, która tam istnieje. Dla tej Polonii warto jest budować polską przyszłość Królewca, istnieć tam na miejscu poprzez wystawiennictwo, począwszy od sztuki, a skończywszy na teatrze, koncertach muzycznych, warto jest także istnieć jako ośrodek uniwersytecki i są to sprawy, których nie należy lekcewać i powinny być komponentem przyszłego programu.

Przewodnicząca Komisji powiedziała, że chciałaby wesprzeć propozycję radnego – p. P. Czemieli i zaproponowała, by na któreś z przyszłych posiedzeń zaprosić przedstawiciela Wspólnego Sekretariatu Technicznego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja.

Wicemarszałek –p. Miron Sycz powiedział, że jest to bardzo dobry pomysł.

Radny, p. D. Rudnik dodał, że żeby była jasność, nie ma on nic przeciwko utrzymywaniu kontaktów z Rosjanami i ich rozwijaniu, Chciałby jednak żeby były proporcjonalne.

Przewodnicząca zwróciła się do uczestników posiedzenia, żeby wypracować konkretne wnioski.

P. T. Baryła dodał, że jego zdaniem należałoby wypracować własną regionalną wersję programu regionalnego, który w niedługim czasie mógłby zastąpić Program Polska-Rosja na Obwód Kaliningradzki. Jest to nieodzowne, dlatego że mamy sąsiedztwo i musimy myśleć o wykorzystaniu tego sąsiedztwa.

4. Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia Komisji;

Przewodnicząca Komisji poddała pod głosowanie Protokół nr 3/2019 z dn. 26.03.2019 r. Protokół został przyjęty pozytywnie przy 1 głosie wstrzymującym się.

5. Sprawy różne;

Przewodnicząca Komisji powiedziała, że pierwszą sprawą, którą chciałaby poruszyć w w/w punkcie są wnioski do aktualizacji priorytetów współpracy zagranicznej. Wpłynęło 5 wniosków:

- I. Przywrócenie Małego Ruchu Granicznego;
- II. Współpraca z państwami objętymi Partnerstwem Wschodnim;
- III. Wspieranie współpracy z Ukrainą
- kontynuowanie współpracy z Obwodem Równieńskim z naciskiem na wspólne projekty merytoryczne
-rozszerzenie współpracy na inne regiony Ukrainy, które chcą współpracować na różnych płaszczyznach
- IV. Aktywizacja Euroregionu Bałtyk;
- V. Dokonanie rewizji współpracy z regionami partnerskimi i aktywizowanie tam, gdzie to ma sens i rezygnacja tam, gdzie to nie przynosi efektów wraz z włączeniem do współpracy Sejmiku.

Przewodnicząca Komisji otworzyła dyskusję nad w/w punktami.

Radny, p. Dariusz Rudnik odniósł się do punktu dotyczącego małego ruchu granicznego nazywając ten pomysł „mieszaniem herbaty łyżeczką bez pomocy cukru, gdzie herbata nie stanie się słodsza” i dodał, że ta decyzja nie zależy od nas i wszelkiego rodzaju apele o przywrócenie MRG na tym etapie nie mają sensu.

Przewodnicząca zaznaczyła, że na stronie internetowej, którą podała Radnym na poprzednim posiedzeniu Komisji, są zamieszczone priorytety współpracy zagranicznej województwa i między innymi jest tam kwestia małego ruchu granicznego, więc do tego nawiązuje punkt I.

Przewodnicząca Komisji zaproponowała głosowanie nad w/w punktami, dodała, że wnioski zostaną przekazane Zarządowi Województwa.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej –p. Łukasz Bielewski dodał, że mowa tu o dokumencie, który ma służyć przez kilka lat, nie jest to dokument, który powinniśmy aktualizować co pół roku, więc pewne zapisy mają charakter ogólny, czyli np. mówimy o partnerstwie wschodnim, a więc doceniamy, widzimy potencjał współpracy na tym kierunku, jest to zapis pojemny, raczej nie piszemy celów szczegółowych. Dyrektor zaznaczył, że zapisy, które się znajdują w priorytetach będą miały szeroki charakter dający podstawę do konkretnych działań.

Radny, p. Dariusz Rudnik zaproponował, aby wszystkie zaproponowane punkty głosowane były oddzielnie.

W wyniku głosowania Członkowie Komisji przyjęli propozycje do aktualizacji priorytetów współpracy zagranicznej następującym stosunkiem głosów:

Pkt. I – 4 głosy za, 3 głosy przeciw, głosy wstrzymujące się – 0

Pkt II – jednogłośnie (7 głosów za)

Pkt III- 6 głosów za, 0 głosów przeciw, 1 wstrzymujący się

Pkt IV- jednogłośnie (7 głosów za)

Pkt V- jednogłośnie (7 głosów za)

Przewodnicząca Komisji przekazała informację o XIX Spływie Kajakowym Łyna-Ława i zaprosiła do udziału członków Komisji.

6. Zakończenie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji WM zakończyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dn. 25.04.2019 r.

Przewodnicząca Komisji
Współpracy Międzynarodowej

dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM

Protokołowała

Karolina Nikiel